מִצְוַת סֻכָּה: **ב** * [ב]לְהָרַמְבַּ״ם, (א) [א] (ד) **מְקַדֵּשׁ מְעֻמָּד וּמְבָרֵךְ** (ה) **לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה, וְיוֹשֵׁב, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ זְמַן.** (וְאֵין נוֹהֲגִים כֵּן, אֶלָּא מְקַדְּשִׁין מְיֻשָּׁב, וְכֵן דַּעַת הָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ג)): **ג** (ו) [ג]**בִּשְׁאָר יָמִים מְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה קֹדֶם בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא.** [ד]**וְנוֹהֲגִים לְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה** (ז) **אַחַר בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא, קֹדֶם שֶׁיִּטְעֹם.** הַגָּהּ: הָכִי נוֹהֲגִין בְּחֹל, [*] (ח) אֲבָל בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן קִדּוּשׁ, (ט) מְבָרֵךְ לְאַחַר קִדּוּשׁ (מהר״י ווייל (סי׳ קנא)). **וְאִם קִדֵּשׁ בַּבַּיִת**

ב בְּפֶרֶק ו׳ (הי״ב) בְּשֵׁם מִנְהַג רַבּוֹתָיו וְחַכְמֵי סְפָרַד. **ג** טוּר בְּשֵׁם מַהֲרַ״ם מֵרוֹטֶנְבּוּרְג. **ד** שָׁם בְּשֵׁם אָבִיו הָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ג).

בַּאֵר הֵיטֵב

ב (א) **מְקַדֵּשׁ.** כָּתַב מַלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ד), מִדֶּרֶךְ הָעוֹלָם לֵישֵׁב שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה בַּעֲלֵי בָּתִּים וְיוֹתֵר בְּסֻכָּה אַחַת וּמַמְתִּינִים זֶה עַל זֶה בְּקִדּוּשׁ מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, לֹא יָפֶה הֵם עוֹשִׂים, דְּאַדְרַבָּה לֹא יְקַדְּשׁוּ בְּיַחַד, דִּתְרֵי קוֹלוֹת לֹא מִשְׁתַּמְעִי. וְעַיֵּן סִימָן רפ״ד סָעִיף ה׳. וּבְסִימָן תפ״ח סָעִיף קָטָן ג׳ כָּתַבְתִּי בְּשֵׁם הַחָק יַעֲקֹב (סק״ד) דְּשַׁפִּיר לְמֶעֱבַד הָכִי, עַיֵּן שָׁם. וְרָאוּי לוֹמַר בְּרָכָה דְּסֻכָּה בְּקוֹל וּבִמְשִׁיכָה בְּנִגּוּן כִּשְׁאָר בְּרָכוֹת דְּקִדּוּשׁ, וְהוּא הַדִּין בְּכָל שְׁאָר הַבְּרָכוֹת יַרְגִּיל לוֹמַר בְּקוֹל רָם, כִּי הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַכַּוָּנָה. שְׁלָ״ה (מסכת סוכה נר מצוה סי׳ ו):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [א] מְקַדֵּשׁ. עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב. וְהִנֵּה נוֹהֲגִים הָעוֹשִׂים קִדּוּשׁ בְּיַחַד, שֶׁכְּשֶׁמַּגִּיעִים לְבִרְכַּת בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן הֵם מַמְתִּינִים כָּל אֶחָד עַד שֶׁיְּבָרֵךְ הָרִאשׁוֹן וְהֵם עוֹנִים אַחֲרָיו אָמֵן, וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ הַשֵּׁנִי וְהֵם עוֹנִים אַחֲרָיו. וְעוֹשִׂים שֶׁלֹּא כַּדִּין, שֶׁהָאָמֵן שֶׁעוֹנֶה אוֹתוֹ שֶׁכְּבָר בֵּרַךְ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, הוּא הֶפְסֵק בֵּין הַבְּרָכָה לַשְּׁתִיָּה, וּכְבָר כָּתַבְתִּי לְעֵיל סִימָן רע״א סָעִיף ט״ז (ס״ק כג) בְּשֵׁם הַפָּנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב׳ (סי׳ ה) שֶׁאֵין נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) אִם הָיְתָה סֻכָּה עֲשׂוּיָה וְעוֹמֶדֶת כו׳, וְאַלִּיָּה רַבָּה (סק״ג) מַגִּיהַּ בְּדִבְרֵי הַבַּ״ח (ס״א). וְעַיֵּן בְּיַד אֶפְרַיִם מַה שֶּׁכָּתַב בָּזֶה, וְעַתָּה רָאִיתִי בְּבִרְכֵּי יוֹסֵף (סק״א) הָאֱרִיךְ בָּזֶה, וְהֶעֱלָה דְּאִם בֵּרַךְ בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה לֹא יְבָרֵךְ זְמַן לָרֶגֶל עַל הַכּוֹס, כֵּיוָן דִּלְדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (מו. ד״ה נכנס) וְהָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ג) אֵינוֹ מְבָרֵךְ, עַיֵּן שָׁם: **ג [בהג״ה] אֲבָל בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב כו׳.** עַיֵּן בַּאֵר הֵיטֵב לְקַמָּן סִימָן תרס״א (סק״א) מַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם שְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (שם הגב״י סק״ג), דִּבְיוֹם שֶׁיֵּשׁ קִדּוּשׁ, הָאוֹמֵר בִּרְכַּת סֻכָּה בְּבִרְכַּת הַמּוֹצִיא טוֹעֶה, אֶלָּא יֹאמַר בַּקִּדּוּשׁ. וּבִדְבַר שְׁמוּאֵל סִימָן רט״ו כָּתַב שֶׁיֵּשׁ פִּקְפּוּק אִם יֵשׁ לְהַפְסִיק בְּקִדּוּשׁ הַיּוֹם בְּבִרְכַּת סֻכָּה בֵּין בִּרְכַּת הַיַּיִן לַשְּׁתִיָּה, כֵּיוָן שֶׁלֹּא נִתְקְנָה מֵהַקַּדְמוֹנִים וְלֹא הֻזְכְּרָה בַּתַּלְמוּד, וְאֵין בִּשְׁתִיַּת הַיַּיִן אִסּוּר חוּץ לַסֻּכָּה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְלָכֵן דַּעְתִּי, כֵּיוָן דִּבְקִידּוּשָׁא אֵין בָּהּ סִדּוּר בְּרָכוֹת אֲחֵרוֹת, מְבָרְכִים עַל הַסֻּכָּה אוֹ קֹדֶם בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא אוֹ אַחֲרֶיהָ כו׳, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר לְכָל מַר כִּדְאִית לֵיהּ, דִּלְמַהֲרַ״מ יְבָרֵךְ קֹדֶם הַמּוֹצִיא וּלְהָרֹא״שׁ

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְבָרֵךְ זְמַן, וְאָמְרִינַן דְּהַאי זְמַן קָאֵי גַּם אַסֻּכָּה דְּבַתְרֵיהּ: **ב** (ד) **מְקַדֵּשׁ מְעֻמָּד וְכו׳.** דִּלְדַעְתּוֹ (ד) הַיְשִׁיבָה הוּא תְּחִלַּת עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה, וְיֵשׁ לוֹ לְבָרֵךְ עוֹבֵר לַעֲשִׂיָּתָן, הַיְנוּ קֹדֶם עֲשִׂיַּת תְּחִלַּת הַמִּצְוָה, וְיֵשׁ לוֹ לִנְהֹג כֵּן (ה) כָּל שִׁבְעַת הַיָּמִים. וְהָרֹא״שׁ סְבִירָא לֵיהּ שֶׁיֵּשׁ לִסְמֹךְ הַבְּרָכָה עַל עִקַּר הַמִּצְוָה שֶׁהִיא הָאֲכִילָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סוֹף סִימָן תרל״ט שֶׁנּוֹהֲגִין שֶׁאֵין מְבָרְכִין אֶלָּא עַל הָאֲכִילָה: (ה) **לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה וְיוֹשֵׁב וְאַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ זְמַן.** בָּא לְאַפּוּקֵי (ו) שֶׁלֹּא יְבָרֵךְ בִּרְכַּת זְמַן קֹדֶם שֶׁיֵּשֵׁב, דְּאַף דְּבִרְכַּת זְמַן גּוּפָא רַשַּׁאי לִהְיוֹת בַּעֲמִידָה לְכֻלֵּי עָלְמָא, מִכָּל מָקוֹם אֵין נָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן מִטַּעְמָא אַחֲרִינָא, דְּצָרִיךְ לְהַסְמִיךְ עֲשִׂיַּת הַמִּצְוָה אֶל הַבְּרָכָה, וְכֵיוָן שֶׁבֵּרַךְ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה צָרִיךְ לֵישֵׁב תֵּכֶף. וּלְעִנְיַן אִם יְכוֹלִין כַּמָּה בַּעֲלֵי בָּתִּים לְקַדֵּשׁ בְּסֻכָּה בְּבַת אַחַת, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תפ״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן ח׳. (ז) וְרָאוּי לוֹמַר בְּרָכָה דְּסֻכָּה בְּקוֹל בִּמְשִׁיכָה בְּנִגּוּן כִּשְׁאָר בְּרָכוֹת דְּקִדּוּשׁ, וְהוּא הַדִּין בְּכָל שְׁאָר בְּרָכוֹת יַרְגִּיל לוֹמַר בְּקוֹל רָם, כִּי הַקּוֹל מְעוֹרֵר הַכַּוָּנָה. שְׁלָ״ה (מסכת סוכה נר מצוה סי׳ ו): **ג** (ו) **בִּשְׁאָר יָמִים וְכו׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר (ח) דִּבְיוֹם טוֹב הֲלֹא מְבֹאָר לְעֵיל בְּסָעִיף א׳ יַיִן קִדּוּשׁ וְסֻכָּה, וּבֵאַרְנוּ שָׁם (סק״א) טַעַם הַדָּבָר דְּאִי אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה קֹדֶם קִדּוּשׁ הַיּוֹם, עַיֵּן שָׁם, אָכֵן בִּשְׁאָר הַיָּמִים שֶׁאֵין בָּהֶם קִדּוּשׁ, דַּעַת הַמְחַבֵּר דְּצָרִיךְ לְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה קֹדֶם בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא כְּדַעַת רַבֵּנוּ מֵאִיר מֵרוּטֶנְבּוּרְג, (ט) דְּבָהּ נִתְחַיֵּב תְּחִלָּה תֵּכֶף שֶׁנִּכְנַס וְיָשַׁב בָּהּ לִסְעֹד סְעוּדָתוֹ, וְרָאוּי לִסְמֹךְ הַבְּרָכָה לְהַיְשִׁיבָה כָּל מַה דְּאֶפְשָׁר, אַךְ הָעוֹלָם לֹא נָהֲגוּ כֵּן כְּדִמְסַיֵּם: (ז) **אַחַר בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא.** כְּדֵי שֶׁיַּתְחִיל (י) בִּסְעוּדָה דְּעַל יָדָהּ הוּא עִקַּר חִיּוּב הַסֻּכָּה, וְאַחַר כָּךְ יְבָרֵךְ. וְלֹא הָוֵי הֶפְסֵק בֵּין בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא לַאֲכִילָה, דְּצֹרֶךְ סְעוּדָה הוּא כְּמוֹ קִדּוּשׁ: (ח) **אֲבָל בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְכו׳.** פֵּרוּשׁ שֶׁאָז (יא) מְקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן וְאוֹמֵר עַל הַכּוֹס סֻכָּה וּזְמַן כְּדִלְעֵיל, וְאַחַר כָּךְ הַמּוֹצִיא עַל הַפַּת. וְאִם מְקַדֵּשׁ עַל הַפַּת, אוֹמֵר הַמּוֹצִיא וְקִדּוּשׁ וְסֻכָּה וּזְמַן. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּחֹל שֶׁאֵין שָׁם אֶלָּא הַמּוֹצִיא, מְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה תֵּכֶף אַחַר בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא: (ט) **מְבָרֵךְ לְאַחַר קִדּוּשׁ.** דְּאָז הוּא (יב) זְמַן הַתְחָלַת הַסְּעוּדָה, (דְּמִקֹּדֶם אֵין רַשַּׁאי לֶאֱכֹל), וְשַׁיָּךְ אָז לְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַסֻּכָּה. וּלְעִנְיַן סְעוּדַת שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב שַׁחֲרִית שֶׁאֵין בָּהֶם קִדּוּשׁ רַק בְּרָכָה בְּעָלְמָא עַל הַכּוֹס, יֵשׁ דֵּעוֹת בֵּין הָאַחֲרוֹנִים, (יג) יֵשׁ אוֹמְרִים דְּבָזֶה אֵין כְּדַאי לְהַפְסִיק בְּבִרְכַּת סֻכָּה בֵּין הַבְּרָכָה לְהַשְּׁתִיָּה, דְּעַל הַשְּׁתִיָּה לֵיכָּא חִיּוּב סֻכָּה כְּלָל, אֶלָּא יְבָרֵךְ אוֹתָהּ אַחַר בִּרְכַּת הַמּוֹצִיא

בֵּאוּר הֲלָכָה

הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן) בְּשֵׁם הַבַּ״ח (ס״א). וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁכָּתְבוּ שֶׁגַּם הַבַּ״ח מוֹדֶה לָזֶה אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ טָעוּת סוֹפֵר בִּדְבָרָיו, וְכֵן מוּכָח לְהַמְעַיֵּן בּוֹ. וּמַה שֶּׁכָּתַבְנוּ כֵּיוָן שֶׁלֹּא בֵּרַךְ עָלֶיהָ בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה, דְּאִם הָיָה מְבָרֵךְ בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה, אָז בִּרְכַּת הַזְּמַן קָאֵי רַק אַרֶגֶל, וְעַל כֵּן צָרִיךְ לְבָרֵךְ זְמַן וְאַחַר כָּךְ סֻכָּה. וּלְדַעַת הַתּוֹסָפוֹת (מו. ד״ה נכנס) וְהָרֹא״שׁ (פ״ד סי׳ ג) אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ בָּזֶה כְּלָל בִּרְכַּת הַזְּמַן, דְּבִרְכַּת הַזְּמַן שֶׁבֵּרַךְ קֹדֶם הֶחָג עַל הַסֻּכָּה, מְהַנֵּי מִמֵּילָא גַּם לָרֶגֶל, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ בְּסִימָן תרמ״א (ד״ה אלא). עוֹד **כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (שם) **דְּאִם לֹא בֵּרַךְ זְמַן בְּלֵיל רִאשׁוֹן מְבָרֵךְ כָּל שִׁבְעָה [גְּמָרָא** (מז:)]. **וְלֹא אָבִין, דַּהֲלֹא קַיְמָא לָן דַּאֲפִלּוּ בְּלֵיל שֵׁנִי מְבָרֵךְ זְמַן מִשּׁוּם רֶגֶל, וְאִם כֵּן אֲפִלּוּ אִם לֹא בֵּרַךְ בְּלֵיל שֵׁנִי גַּם כֵּן מְבָרֵךְ כָּל שִׁבְעָה מִשּׁוּם רֶגֶל,** (דְּאֵינוֹ דּוֹמֶה זְמַן דְּרֶגֶל לִזְמַן דְּסֻכָּה, דִּזְמַן דְּסֻכָּה אֲפִלּוּ אִם בֵּרַךְ קֹדֶם הַסֻּכּוֹת בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה יוֹצֵא בָהּ, וְלָכֵן בְּלֵיל שֵׁנִי אֵין צָרִיךְ לְבָרֵךְ זְמַן מִשּׁוּם סֻכָּה דְּיוֹצֵא בְּמַה שֶׁבֵּרַךְ מֵאֶתְמוֹל, מַה שֶּׁאֵין כֵּן לְעִנְיַן זְמַן דְּרֶגֶל, אִם הַיּוֹם שֵׁנִי הוּא רֶגֶל אֵינוֹ יוֹצֵא בְּמַה שֶׁבֵּרַךְ מֵאֶתְמוֹל בִּרְכַּת הַזְּמַן, אַף שֶׁכִּוֵּן גַּם מִשּׁוּם רֶגֶל. וּבֶאֱמֶת בַּגְּמָרָא לֹא נִזְכַּר לֵיל רִאשׁוֹן, דְּזֶה לְשׁוֹן הַגְּמָרָא: אִי לֹא בָּרִיךְ הָאִידְנָא מְבָרֵךְ לְמָחָר אוֹ לְיוֹמָא אָחֳרָא, וְנוּכַל לוֹמַר דִּבְחוּץ לָאָרֶץ לְעִנְיַן לֵיל שֵׁנִי שַׁיָּךְ גַּם כֵּן לוֹמַר אִי לֹא בָּרִיךְ הָאִידְנָא וְכו׳). **וְכֵן כָּתַב בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים** (דיני ברכת שהחיינו על הסוכה ס״ו) **בְּהֶדְיָא. וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

ב * לְהָרַמְבַּ״ם וְכו׳ וְאֵין נוֹהֲגִין כֵּן וְכו׳. [א]**וּבְבֵאוּר הַגְּרָ״א מְצַדֵּד כְּדַעַת הָרַמְבַּ״ם. וְעַיֵּן בְּמוֹר וּקְצִיעָה** (סי׳ רעא) **דְּדַעְתּוֹ דִּבְקִדּוּשׁ הֵיכִי שֶׁהוּא מוֹצִיא בָּזֶה לַאֲחֵרִים בְּוַדַּאי יֵשׁ לִנְהֹג לְקַדֵּשׁ מְיֻשָּׁב,** וּכְדִלְעֵיל בְּסִימָן קס״ז (סי״ב). **וְעַיֵּן בְּסִימָן רע״א סָעִיף י׳ בַּהַגָּ״הּ וּבְמַה שֶּׁכָּתַבְתִּי שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן מ״ו בְּשֵׁם הַגְּרָ״א:**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ד) **עַיֵּן טַ״ז** (סק״ב). **וְהִנֵּה לְדַעְתּוֹ גַּם הָרַמְבַּ״ם מוֹדֶה לְהָרֹא״שׁ דְּאִם אוֹכֵל מְעֻמָּד יָכוֹל לְבָרֵךְ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה, דְּהַכַּוָּנָה הִיא הָעַכָּבָה בַּסֻּכָּה,** כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים א מו) ׳וַתֵּשְׁבוּ בְקָדֵשׁ יָמִים רַבִּים׳. **וּלְדַעַת הַבַּ״ח** (ס״ב) **אִם אוֹכֵל מְעֻמָּד אֵינוֹ יָכוֹל לְבָרֵךְ לֵישֵׁב בַּסֻּכָּה לְדַעַת הָרַמְבַּ״ם, וְלֶאֱכֹל בְּלִי בְּרָכָה גַּם כֵּן אֵינוֹ רַשַּׁאי, וְעַל כֵּן מֻכְרָח לֵישֵׁב וּלְבָרֵךְ, אִם לֹא שֶׁהוּא אָנוּס וְאֵינוֹ יָכוֹל לֵישֵׁב** [פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״ב)]: **(ה)** רַמְבַּ״ם (פ״ו הי״ב): **(ו)** כֵּן נִרְאֶה לִי: **(ז)** מַטֵּה אֶפְרַיִם (סי׳ תרכה סמ״ו): **ג** **(ח)** אַף דִּבְטַ״ז (סק״ג) כָּתַב ׳אֲפִלּוּ בִּשְׁאָר הַיָּמִים׳, הַיְינוּ רַק לְדַעַת מַהֲרַ״מ כְּמוֹ שֶׁסִּיֵּם בְּעַצְמוֹ, אֲבָל דַּעַת שְׁאָרֵי פּוֹסְקִים אֵינוֹ כֵּן, כְּמוֹ שֶׁסָּתַם הַמְחַבֵּר בְּסָעִיף א׳: **(ט)** טַ״ז (שם) בְּשֵׁם הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומ״ש העולם): **(י)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ב): **(יא)** טַ״ז (סק״ד). **וּבֶאֱמֶת לָאו דַּוְקָא בְּשַׁבָּת שֶׁחָל בִּתְחִלַּת סֻכּוֹת, וְהוּא הַדִּין בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב שֶׁבְּסוֹף הַחַג,** (אַף דְּשָׁם אֵין שַׁיָּךְ הַסְּבָרָא שֶׁזָּכַרְתִּי בְּסָעִיף קָטָן א׳ בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה) **גַּם כֵּן מְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה אַחַר הַקִּדּוּשׁ** מִטַּעַם שֶׁזָּכַרְתִּי פֹּה בְּסָעִיף קָטָן ט׳. וְכֵן כָּתַב בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק״ה): **(יב)** כֵּן מַשְׁמַע הַסְּבָרָא בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א, וְכֵן מָצָאתִי בְּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (שם). (וְאַגַּב אֲבָאֵר אֶת דְּבָרָיו, דְּמֻקְשִׁים הֵם לִכְאוֹרָה, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: וְנוֹהֲגִים וְכו׳ כַּנַּ״ל סִימָן תרל״ט סָעִיף ח׳ (הַיְינוּ דְּשָׁם מְבֹאָר דְּנוֹהֲגִים לְבָרֵךְ עַל אֲכִילָה), הִלְכָּךְ רָאוּי שֶׁיַּתְחִיל הַסְּעוּדָה. וּרְאָיָה מִמַּה דְּאִפְלִיגוּ (נו.) סֻכָּה וּזְמַן אֵיזֶהוּ מֵהֶן קוֹדֵם, אַלְמָא לְאַחַר בִּרְכַּת הַיַּיִן אוֹ לֶחֶם, (רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאִי לָאו הָכִי לִפְלְגוּ סֻכָּה וּבִרְכַּת הַיַּיִן וְהַלֶּחֶם אֵיזֶהוּ מֵהֶן קוֹדֵם, אֶלָּא לָאו דְּזֶהוּ לְכֻלֵּי עָלְמָא הֵן קוֹדְמִין, דְּצָרִיךְ שֶׁיַּתְחִיל הַסְּעוּדָה וְאַחַר כָּךְ שַׁיָּךְ לְבָרֵךְ עַל הַסֻּכָּה), וְזֶה שֶׁכָּתַב אֲבָל בְּשַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וְכו׳ (רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּכֵיוָן דְּצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת בָּהֶן קִדּוּשׁ, מִקְּרֵי הַתְחָלַת הַסְּעוּדָה אַחַר קִדּוּשׁ), כֵּן נִרְאֶה לִי בֵּאוּר דְּבָרָיו. וְדַמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר בֵּאֵר בְּדֶרֶךְ אַחֵר, וְאֵין מְדֻקְדָּקִים דִּבְרֵי הַגְּרָ״א לְפִי בֵּאוּרוֹ. וְגַם מִמַּה דְּאִיתָא בִּגְמָרָא (פסחים קב:) יַקְנְהַ״ז, אֵין רְאָיָה, דְּשָׁם לֹא מַיְירֵי לְעִנְיַן סֻכּוֹת אֶלָּא בִּשְׁאָר יוֹם טוֹב): **(יג)** דְּבַר שְׁמוּאֵל הַמּוּבָא בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד״ה אבל), וְטַ״ז (סק״ד) בְּסִימָן זֶה, וְהֶעְתִּיקָן הַגְּרַ״ז (ס״ג) לַהֲלָכָה:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (ס״ב) כתב: ונוהגים שאין מדקדקים לעמוד בשעת הקידוש אלא מקדשין אפילו מיושב ואף ברכת לישב בסוכה וכו׳. ואינו מחלק אם מוציא אחרים או לא.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת סֻכָּה סִימָן תרמג תרמד

וְאוֹכֵל בַּסֻּכָּה, אוֹ אִיפְּכָא, עַיֵּן לְעֵיל סִימָן רע״ג סָעִיף ב׳:

תרמד סֵדֶר הַלֵּל כָּל יְמֵי הֶחָג. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א (א) (א) **שַׁחֲרִית אַחַר חֲזָרַת** (ב) **הַתְּפִלָּה** [א]**נוֹטְלִין הַלּוּלָב, וּמְבָרְכִין** (ג) **עַל נְטִילַת לוּלָב** (ג) [ב]**וְשֶׁהֶחֱיָנוּ, וְגוֹמְרִים הַהַלֵּל,** (ד) **וְכֵן כָּל שְׁמוֹנַת יְמֵי הֶחָג.** (ה) [ג]**וּמְבָרְכִים לִגְמֹר אֶת הַהַלֵּל,** (ו) **בֵּין צִבּוּר בֵּין יָחִיד.** (ז) [ד]**וְאֵין מַפְסִיקִין בּוֹ** (ח) **אֶלָּא כְּדֶרֶךְ שֶׁאָמְרוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע,** (ט) **בְּאֶמְצַע שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַיִּרְאָה וּמֵשִׁיב מִפְּנֵי הַכָּבוֹד, בֵּין הַפְּרָקִים שׁוֹאֵל מִפְּנֵי הַכָּבוֹד וּמֵשִׁיב שָׁלוֹם לְכָל אָדָם. וְאִם פָּסַק בְּאֶמְצַע וְשָׁהָה אֲפִלּוּ כְּדֵי לִגְמֹר אֶת כֻּלּוֹ, אֵינוֹ צָרִיךְ לַחֲזֹר אֶלָּא לְמָקוֹם שֶׁפָּסַק: ב** [ה]**בְּהַלֵּל אֲפִלּוּ עֲשָׂרָה קוֹרִין כְּאֶחָד:**

א בְּרַיְיתָא סֻכָּה מ״ו (ע״א). **ב** הָרֹא״ש (פ״ד סי׳ ב), וּמַהָא דְּרַב כַּהֲנָא (שם) דִּמְסַדַּר לְהוּ אַכָּסָא דְּקִדּוּשָׁה הָכִי נַמִי בְּלוּלָב מְבָרְכִין לֵיהּ בִּשְׁעַת נְטִילָה. **ג** צִיַּנְתִּיו לְעֵיל סִימָן תפ״ח (אות ג). **ד** גַּם זוֹ צִיַּנְתִּי שָׁם (אות ד). **ה** גַּם זוֹ צִיַּנְתִּי שָׁם (אות ו).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דְּנוֹהֲגִים כְּוָותֵיהּ יְבָרֵךְ אַחַר הַמּוֹצִיא. אָמְנָם יֵשׁ לוֹמַר דְּהַיְינוּ לַמְּבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְנוֹטֵל יָדָיו מִיָּד לַסְּעוּדָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן מִי שֶׁמְּבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְאֵינוֹ נוֹטֵל מִיָּד לַסְּעוּדָה, רַק אוֹכֵל פַּת כִּסָּנִין לִהְיוֹת נֶחְשָׁב כְּקִדּוּשׁ בִּמְקוֹם סְעוּדָה, יֵשׁ לוֹמַר דְּגַם לְפִי הַדְּבַר שְׁמוּאֵל יֵשׁ לִנְהֹג בָּזֶה לְבָרֵךְ תְּחִלָּה בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן וְאַחַר כָּךְ בִּרְכַּת סֻכָּה, כֵּיוָן דְּבֶאֱמֶת דַּעַת מַחֲזִיק בְּרָכָה (סי׳ תרלט סק״ה) דְּפַת כִּסָּנִין אֵין לְבָרֵךְ עָלָיו בִּרְכַּת סֻכָּה אַף בְּיוֹתֵר מִכְּבֵיצָה, וּדְלֹא כְּגִנַּת וְרָדִים (כלל ד סי׳ ו), כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סִימָן תרל״ט (סק״ה), וּלְפִי זֶה לֹא הָוֵי מָקוֹם לְבָרֵךְ בִּרְכַּת סֻכָּה כְּלָל, אַךְ בָּזֶה דְּקָמְהַדַּר לֵיהּ בְּקִידּוּשָׁא יֵשׁ לוֹמַר דְּאַף הַמַּחֲזִיק בְּרָכָה מוֹדֶה דְּהָוֵי קָבַע, וּלְפִי זֶה כֵּיוָן שֶׁכָּל עִקַּר הַבְּרָכָה מִכֹּחַ קְבִיעוּת הַקִּדּוּשׁ, שַׁפִּיר יֵשׁ לְבָרֵךְ אַחַר הַקִּדּוּשׁ שֶׁהוּא בִּרְכַּת הַיַּיִן יְבָרֵךְ בִּרְכַּת הַסֻּכָּה, וְלֹא יַמְתִּין עַד אַחַר בִּרְכַּת בּוֹרֵא מִינֵי מְזוֹנוֹת עַל הַפַּת כִּסָּנִין. וְכֵן עַמָּא דָּבַר לְבָרֵךְ בִּרְכַּת סֻכָּה אַחַר בִּרְכַּת הַיַּיִן. אֲבָל מִי שֶׁמְּקַדֵּשׁ עַל הַיַּיִן וְנִכְנָס לַסְּעוּדָה מִיָּד, הָרוֹצֶה לַעֲשׂוֹת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַדְּבַר שְׁמוּאֵל לְבָרֵךְ עַל הַיַּיִן וְיִטֹּל יָדָיו וִיבָרֵךְ הַמּוֹצִיא וּבִרְכַּת סֻכָּה, אֵין מַזְנִיחִין אוֹתוֹ:

בַּאֵר הֵיטֵב

א (א) **שַׁחֲרִית.** אֵין אוֹמְרִים אֵל נָא בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּסֻכּוֹת: (ג) **וְשֶׁהֶחֱיָנוּ.** וְאַחַר כָּךְ יְנַעְנֵעַ. וְאִם לֹא בֵּרֵךְ זְמַן יוֹם רִאשׁוֹן, מְבָרֵךְ כָּל שִׁבְעָה מָתַי שֶׁיִּזְכֹּר. וְאִם בֵּרֵךְ בְּיוֹם רִאשׁוֹן, שׁוּב אֵין מְבָרֵךְ יוֹם שֵׁנִי שֶׁהֶחֱיָנוּ. רַ״ן (כב: ד״ה ואם) וְהַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת (הל׳ ברכות פי״א אות ג). מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן):

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְמִנְהָגֵנוּ, (יד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּגַם בָּזֶה, כֵּיוָן שֶׁמֵּכִין עַצְמוֹ בְּקִדּוּשׁ זֶה לַאֲכִילָה, יְבָרֵךְ אוֹתָהּ קֹדֶם שֶׁיִּטְעֹם מִן הַכּוֹס. וּדְעָבִיד כְּמַר עָבִיד וּדְעָבִיד כְּמַר עָבִיד. וְהִנֵּה זֶה הוּא בְּנוֹטֵל יָדָיו אַחַר כָּךְ לִסְעוּדָה, אֲבָל אִם אֵינוֹ רוֹצֶה עַתָּה לִסְעֹד סְעוּדָתוֹ, רַק מְבָרֵךְ עַל הַכּוֹס וְאוֹכֵל אַחֲרָיו פַּת כִּיסָנִין כְּדֵי שֶׁיִּהְיֶה קִדּוּשׁ זֶה בִּמְקוֹם סְעוּדָה, מְצַדֵּד בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (ד״ה אבל) דְּבָזֶה לְכֻלֵּי עָלְמָא יְבָרֵךְ בִּרְכַּת סֻכָּה קֹדֶם שֶׁיִּטְעֹם מִן הַכּוֹס, עַיֵּן שָׁם:

א (א) **שַׁחֲרִית וְכוּ׳.** בְּטוּר אִיתָא דְּמַשְׁכִּימִין, וְהוּא מִשּׁוּם דִּזְרִיזִין מַקְדִּימִין לְמִצְוָה לְקַיֵּם מִצְוַת לוּלָב [בַּ״ח (ס״א)]: (ב) **הַתְּפִלָּה.** אֵין אוֹמְרִים אֵל נָא (א) בְּיוֹם רִאשׁוֹן דְּסֻכּוֹת, (כִּי אוֹמֵר בִּמְקוֹמוֹ אָז הָיְתָה חֲנָיַת סֻכּוֹ, שֶׁהוּא גַּם כֵּן שִׁיר וָשֶׁבַח כְּמוֹ אֵל נָא). בְּמָקוֹם שֶׁמְּהַפְּכִין הַסֵּדֶר כְּשֶׁחָל בְּשַׁבָּת יוֹם רִאשׁוֹן, (ג) אָז רָאוּי לוֹמַר אֵל נָא בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְלֹא בְּיוֹם שֵׁנִי, וְהָעוֹלָם לֹא נָהֲגוּ כֵּן לְפִי שֶׁלֹּא יָדְעוּ טַעְמוֹ שֶׁל דָּבָר: (ג) **עַל נְטִילַת לוּלָב וְשֶׁהֶחֱיָנוּ.** וְאַחַר כָּךְ (ג) יְנַעְנֵעַ, וְכֵן מַשְׁמַע סִימָן תרנ״א סָעִיף ה׳. וְהִנֵּה שֶׁהֶחֱיָנוּ זֶה הוּא עַל קִיּוּם הַמִּצְוָה, וְעַל כֵּן אַף דְּאֶתְמוֹל בַּלַּיְלָה בֵּרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, שָׁם הָיָה עַל מִצְוַת סֻכָּה וְעַל יוֹם טוֹב, וְזֶה הוּא עַל מִצְוַת לוּלָב. וְאִם נָטַל הַלּוּלָב בְּיוֹם רִאשׁוֹן וְלֹא בֵּרֵךְ שֶׁהֶחֱיָנוּ, (ד) יָכוֹל לְבָרֵךְ כָּל שִׁבְעָה אֵימַת שֶׁיִּזְכֹּר (ה) וּבִשְׁעַת נְטִילָה דַּוְקָא. וְאִם בֵּרֵךְ בְּיוֹם רִאשׁוֹן, (ו) שׁוּב אֵין מְבָרֵךְ בְּיוֹם שֵׁנִי שֶׁהֶחֱיָנוּ:

(ד) **וְכֵן כָּל שְׁמוֹנַת יְמֵי הֶחָג.** וְלֹא הָוֵי כְּחֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח דִּמְדַלְּגִין, מִשּׁוּם דִּבְסֻכּוֹת כָּל יוֹם חָשׁוּב כְּיוֹם טוֹב בִּפְנֵי עַצְמוֹ, כֵּיוָן שֶׁחָלוּק קָרְבְּנוֹתָיו מִיּוֹם שֶׁלְּפָנָיו: (ה) **וּמְבָרְכִין לִגְמֹר.** עַיֵּן לְעֵיל סִימָן תפ״ח סָעִיף א׳ בַּהַגָּ״הּ שָׁם, דְּבִמְדִינוֹתֵינוּ הַמִּנְהָג לְבָרֵךְ לִקְרוֹת הַהַלֵּל, וְעַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (סק״ג): (ו) **בֵּין צִבּוּר בֵּין יָחִיד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְלֹא הָוֵי כְּמוֹ רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְחֹל הַמּוֹעֵד פֶּסַח דִּלְכַמָּה פּוֹסְקִים אֵין מְבָרְכִין אָז עַל הַהַלֵּל אֲפִלּוּ לְצִבּוּר, וּבִפְרָט לְיָחִיד, [עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן תפ״ח סָעִיף (ב׳) [א׳] וּבְסִימָן ת״צ סָעִיף ד׳], דְּשָׁם הַהַלֵּל הוּא רַק מִנְהָג שֶׁל כָּל יִשְׂרָאֵל, אֲבָל בָּזֶה דְּמִדִּינָא הוּא, מְבָרְכִין לְכֻלֵּי עָלְמָא בֵּין לְצִבּוּר בֵּין לְיָחִיד: (ז) **וְאֵין מַפְסִיקִין בּוֹ וְכוּ׳.** כָּתַב הַחַיֵּי אָדָם כְּלָל (קמ״ז) [קמ״ח] (סי״ב), שֶׁאִם הֵבִיאוּ לוֹ לוּלָב בְּאֶמְצַע הַלֵּל, מֻתָּר לוֹ לְהַפְסִיק בֵּין הַפְּרָקִים, דְּהַיְנוּ בֵּין מִזְמוֹר לְמִזְמוֹר, לְבָרֵךְ: (ח) **אֶלָּא כְּדֶרֶךְ שֶׁאָמְרוּ בִּקְרִיאַת שְׁמַע וְכוּ׳.** הַכֹּל מְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן תפ״ח (ס״א) לְעִנְיַן הַלֵּל בִּשְׁנֵי יָמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל פֶּסַח דְּגוֹמְרִין בּוֹ הַהַלֵּל, וְלֹא כְּפָלוֹ הָכָא (ז) אֶלָּא לְאַשְׁמוּעִינַן דִּבְסֻכּוֹת שָׁוִין בָּזֶה לְדִינָא כָּל שְׁמוֹנַת הַיָּמִים. וּלְדִידָן בְּחוּץ לָאָרֶץ גַּם שִׂמְחַת תּוֹרָה בִּכְלָל זֶה, דְּגַם בּוֹ גּוֹמְרִין הַהַלֵּל, דְּהוּא סָפֵק שְׁמִינִי: (ט) **בְּאֶמְצַע שׁוֹאֵל וְכוּ׳.** בֵּאוּר כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ עַד סוֹף הַסִּימָן מְבֹאָר בְּסִימָן תפ״ח בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם (ס״ק ה־ז):

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יד) לְבוּשׁ וּשְׁיָרֵי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה (סי׳ תרסא הגב״י סק״ג):

א (א) מָגֵן אַבְרָהָם (ריש הסימן): (ג) הַגָּהוֹת רַבִּי יוֹסֵף שָׁאוּל (נתנזון), וְעַיֵּן פְּרִי מְגָדִים (א״א): (ג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (ד) פּוֹסְקִים: (ה) אַחֲרוֹנִים: (ו) דְּאַף עַל פִּי שֶׁיּוֹם רִאשׁוֹן הָיָה חֹל, הֲוָה לֵיהּ כְּמוֹ שֶׁבֵּרֵךְ בִּשְׁעַת עֲשִׂיָּה דְּיָצָא [מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים]. וּקְצָת פֶּלֶא עַל הַמָּגֵן אַבְרָהָם, הָא כֵּן מְפֹרָשׁ לְקַמָּן בְּסִימָן תרס״ב סָעִיף ב׳, וְלָמָּה כְּתָבוֹ פֹּה: (ז) הַיְינוּ מִשּׁוּם דְּיֵשׁ כַּמָּה דִּינִים חֲלוּקִין לְעִנְיַן הַפְסָקָה בֵּין חֹל הַמּוֹעֵד שֶׁל פֶּסַח דְּדִינוֹ לְעִנְיַן זֶה כְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ כִּמְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן ת״צ (ס״ד) וּבֵין חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת דַּחֲמִיר טְפֵי. אָכֵן מַה דְּחָזַר סָעִיף ב׳ בְּעִנְיָנֵנוּ דְּהוּא לְקֻלָּא, אֵינִי יוֹדֵעַ, דִּבְרַדַּאי לֹא חֲמִיר חֹל הַמּוֹעֵד סֻכּוֹת מִשְּׁנֵי יָמִים הָרִאשׁוֹנִים שֶׁל פֶּסַח דִּמְבֹאָר בְּסִימָן תפ״ח (ס״ב) לְהָקֵל, וְצָרִיךְ עִיּוּן:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah